

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Jarmilou Ďáskovou v právní věci žalobce **H.L.**, bytem, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o invalidní důchod, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 20.2.2012, č.j.

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 20.2.2012, č.j. zamítla žalovaná námitky žalobce podané do rozhodnutí žalované ze dne 16.11.2011 stejného č.j., kterým žalovaná žalobci přiznala od 27.3.2007 plný invalidní důchod ve výši 3.203,-Kč měsíčně. Žalovaná postupovala podle čl. II. bod 1, zákona č. 306/2008 Sb., který mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů a ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009, a s přihlédnutím k čl. 40 a k čl. 45 a k čl. 46 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a počínaje 1.5.2010 i s přihlédnutím k Nařízení Evropského parlamentu Rady (ES) č. 883/2004 a k Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009. Od ledna 2008 náleží žalobci plný invalidní důchod ve výši 3.335,-Kč měsíčně. Od srpna 2008 náleží žalobci plný invalidní důchod ve výši 3.539,-Kč měsíčně. Od ledna 2009 náleží plný invalidní důchod ve výši 3.654,-Kč měsíčně.

Podle čl. II. bod 8 zákona č. 306/2008 Sb., který mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a s přihlédnutím k čl. 40 a k čl. 45 a 46

odst. 2 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a počínaje 1.5.2010 i s přihlédnutím k Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009 se plný invalidní důchod ve výši, v jaké náležel ke dni 31.12.2009 považuje od 1.1.2010 za invalidní důchod pro invaliditu III. stupně. Od ledna 2011 náleží invalidní důchod pro invaliditu III. stupně ve výši 3.786,-Kč měsíčně. Od ledna 2012 náleží invalidní důchod pro invaliditu III. stupně ve výši 3.850,-Kč měsíčně.

Podle posudku OSSZ v Uherském Hradišti ze dne 26.4.2007 byl žalobce podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném do 31.12.2009 uznán od 27.3.2007 plně invalidním. Ztráta schopnosti výdělečné činnosti činila 70%.

Rozhodnutím ze dne 16.11.2001 žalovaná napadeným rozhodnutím potvrdila.

V námitkách ze dne 7.12.2011 nesouhlasil žalobce s napadeným rozhodnutím a s výši svého plného invalidního důchodu, neboť neshledal žádný právní důvod pro snížení výše vypočteného důchodu. Žalovaná však neshledala ve svém postupu pochybení, proto námitky žalobce zamítla a rozhodnutí ze dne 16.11.2011 potvrdila.

Žalobce s tímto rozhodnutím nesouhlasil, podal včas žalobu, kde namítal, že dle rozhodnutí ze dne 16.11.2011 mu náleží plný invalidní důchod od 1.1.2011 jen ve výši 3.786,-Kč. Je poživatelem invalidního důchodu od roku 2007 a od 1.1.2011 mu český nositel důchodového pojištění vyplácen důchod ve výši 4.831,-Kč a slovenský nositel důchodového pojištění důchod ve výši 143,4 Eur měsíčně. Nové rozhodnutí žalované ze dne 16.11.2011 mu snížilo výši invalidního důchodu o 1.045,-Kč. Z napadeného rozhodnutí ze dne 20.2.2012 vyplývají zásadní skutečnosti, že výše invalidního důchodu byla žalobci snížena proto, že žalovaná dospěla k závěru, že doba důchodového pojištění stanovená pro nárok na plný invalidní důchod byla splněna pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným na Slovensku. Přiznala tak plný invalidní důchod pouze v dílčí výši. Původně byl plný invalidní důchod přiznán v plné výši výhradně podle českých právních předpisů. Žalovaná neuplatnila při hodnocení dob důchodového pojištění ust. § 40 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť se podle tohoto ustanovení pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za dobu pojištění též doba účasti na pojištění osob uvedených v ust. § 5 odst. 1, písm. n) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice, a to před dosažením 18-ti let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky a po dosažení věku 18 let po dobu prvních 6 let tohoto studia. Tyto náhradní doby pojištění se započtou i v těch případech, kdy není splněna podmínka uvedená v ust. § 12 odst. 1, části věty za středníkem. Nebyl dán důvod k vydání nového rozhodnutí žalované, neboť při uplatnění ust. § 40 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů dobu důchodového pojištění potřebnou ke vzniku nároku na plný invalidní důchod výhradně na základě českých právních předpisů získal. Odvolal se také na stanovisko kanceláře Veřejného ochrance práv ze dne 13.1.2012, z něhož vyplývá stejný právní názor na jeho případ. Navrhuje proto, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 13.4.2012 uvedla, že rozhodnutím ze dne 16.11.2011 byl realizován rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9.2.2009, č.j. 33Cad 41/2008-37, 33Cad 128/2008, kterým byla zrušena předchozí rozhodnutí žalované ze dne 25.1.2008, 27.3.2008 a 16.6.2008. Ve svém vyjádření žalovaná odkázala na podrobné odůvodnění rozhodnutí ze dne 20.2.2012, kde podrobně od počátku vzniku nároku žalobce na invalidní důchod specifikovala výpočet invalidního důchodu včetně užití dob pojištění a náhradních dob v pojištění. Ve svém vyjádření opětovně vycházela ze všech ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., a vzhledem k tomu, že se jedná v případě žalobce o „slovenský důchod“ také odkázala na příslušné ustanovení Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009. Při stanovení výše plného invalidního důchodu žalobce bylo postupováno podle § 41 a násl. zákona č. 155/1995 Sb., a čl. 46 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71, neboť žalobce na území ČR po 31.12.1992 získal pouze 112 dnů pojištění podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. (dále jen zdp). Doba zabezpečení (pojištění) získaná na území CSFR před 1.1.1993 se ve smyslu článku 20 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení považuje za slovenskou dobu pojištění (tuto skutečnost žalobce nespornuje). Doba studia podle § 5 odst. 1 písm. m), citovaného zákona a dobu vedení v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání podle § 5 odst. 1 písm. n) citovaného zákona lze ve smyslu § 12 odst. 1 zdp **považovat za náhradní dobu pojištění jen tehdy, pokud byla získána na území České Republiky a doba pojištění trvala alespoň 1 rok.** Při výpočtu důchodu mohla tedy žalovaná přihlédnout k době pojištění získané ve Slovenské republice a k náhradní době pojištění jen s použitím článku 46 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71.

Dále ve vyjádření k žalobě žalovaná podrobně odkázala na jednotlivá ustanovení zdp, dle nichž postupovala při výpočtu částky invalidního důchodu. Pro obsáhlost a složitost výpočtu soud odkazuje na tento podrobný popis výpočtu invalidního důchodu. Zároveň žalovaná vysvětlila, proč došlo ke snížení výpočtu invalidního důchodu, což bylo zdůvodněno tím, že žalovaná v původním výpočtu invalidního důchodu v rozhodnutí ze dne 25.1.2008 (zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 9.2.2009 č.j. 33Cad 41/2008 – 37, 33Cad 128/2008) výpočet tohoto důchodu byl chybný, neboť pro jeho výši byla v rozporu s § 12 odst. 1 zdp hodnocena i náhradní doba pojištění (správně měla být hodnocena jen pro účely splnění potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod).

Za stávajícího právního a skutkového stavu věci žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

V řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s.ř.s. přezkoumává soud napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů a z těchto hledisek, které žalobce v podané žalobě uvede, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a odst. 2 věta první s.ř.s.).

Soud ve věci rozhodoval bez nařízení jednání podle ust. § 51 odst. 1, zák. č. 150/2002 Sb., v platném znění – soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), neboť soud může

rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli, neboť s tím souhlasí. V tomto případě účastníci souhlasili s projednáním věci bez nařízení jednání.

Soud provedl šetření především dávkovým spisem žalobce vedeným žalovanou, z něhož bylo zjištěno, že ve věci byla vydána celkem 3 rozhodnutí o přiznání plného invalidního důchodu žalobci. Rozhodnutím ze dne 25.1.2008 přiznala žalovaná žalobci od 27.3.2007 plný invalidní důchod podle ust. § 39 odst. 1 písm. a) zdp v platném znění a podle článku 46 odst. 1 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ve výši 3.744,-Kč měsíčně. V odůvodnění žalovaná uvedla, že doba pojištění stanovená pro nárok na důchod byla splněna podle českých právních předpisů. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, kde uplatňoval ještě zhodnocení doby, po kterou byl nezákonně zbaven osobní svobody ve smyslu ust. § 25 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci v platném znění resp. tam, kde je to pro žalobce výhodnější, tak i podle ust. § 25 odst. 7 písm. b) zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci. Následným šetřením bylo zjištěno, že žalovaná provedla chybné posouzení doby pojištění, které není obsahem této žaloby a s námitkami žalobce se tehdy vypořádávala v dalších dvou rozhodnutích ze dne 27.3 a 16.6.2008. S ohledem na to, že žalobce nesouhlasil s těmito nově vydanými rozhodnutími, které soud jako samostatnou žalobu zaevidoval pod oběma sp. zn. 33Cad 41/2008 a 33Cad 128/2008 na návrh účastníků všechna tři napadená rozhodnutí soud zrušil, neboť bylo zjištěno, že ze strany žalované i když přes její snahu vyhovět námitkám žalobce, došlo k porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Žalovaná se nevypořádala se všemi požadavky uvedenými v žádosti a také se nevypořádala se všemi dobami pojištění, které namítal žalobce, proto všechna tři napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení s tím, aby bylo vydáno další rozhodnutí, které by odstranilo všechny namítané nedostatky. Kromě jiného také soud zavázal žalovanou, aby řádně zdůvodnila výpočet plného invalidního důchodu, zejména, proč došlo již tehdy ke snížení plného invalidního důchodu a řádně svůj postup zdůvodní. Následně bylo vydáno rozhodnutí ze dne 16.11.2011, které žalobce však napadl opětovně námitkami, kde žalobce nesouhlasil s výši svého plného invalidního důchodu. Namítal, že neshledal žádný právní důvod pro snížení vypočteného důchodu.

Žalovaná se vypořádala s námitkami žalobce a vydala rozhodnutí ze dne 20.2.2012, kde námitky žalobce zamítla a rozhodnutí ze dne 16.11.2011 potvrdila s tím, kde žalobci vysvětlila svůj postup podle ust. § 12 zdp ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto ustanovení platí, že za dobu účasti na pojištění osob uvedených v ust. § 5 odst. 1 písm. m) až u) zdp ve znění pozdějších předpisů lze pro české důchodové účely hodnotit pouze tehdy, byla-li získána na území ČR a že doba pojištění na území ČR trvala alespoň jeden rok. Z uvedeného vyplývá, že žalobci vznikl nárok na důchodovou dávku podle čl. 45 odst. 1 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 v tzv. dílčí výši dle čl. 46 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71. Zároveň žalovaná žalobce informovala, že ČR je od 1.5.2004 členem EU a v této souvislosti aplikuje v oblasti sociálního zabezpečení Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a prováděcí Nařízení Rady (EHS) č. 272/74; a od 1.5.2010 Nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009. Tato nařízení upravují oblast důchodových dávek pro migrující pracovníky a jsou založena na čtyřech základních principech – principu rovného zacházení, principu sčítání dob pojištění, principu zachování nabytých práv, principu aplikace právního řádu jednoho státu. Princip sčítání dob pojištění spočívá v tom, že pokud doba pojištění získaná podle právních předpisů jednoho členského

státu nebude dostačující pro vznik nároku na důchod, budou se pro nárok na důchod brát v úvahu i doby odpovídajícího pojištění získané ve druhém členském státě, a to v rozsahu, ve kterém se časově nepřekrývají. Získá-li pojištěnec dobu pojištění potřebnou pro nárok na důchod v jednom státě bez přihlédnutí k cizím dobám pojištění, bude mu přiznán tzv. plný důchod. Jeho výše bude určena pouze na základě vnitrostátních právních předpisů. Pokud pojištěnec získá v některém státě nárok na důchod pouze s přihlédnutím k cizím dobám pojištění, bude mu přiznán tzv. dílčí důchod. Každý členský stát tedy přiznává a vyplácí důchod jen za doby pojištění, které pojištěnec získal na jeho vlastním území.

Doba pojištění stanovená pro nárok na invalidní důchod byla splněna pouze s přihlédnutím k čl. 45 odst. 1 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71. Žalobce do dne přiznání plného invalidního důchodu získal v českém důchodovém pojištění 2663 dnů, ve slovenském důchodovém pojištění 3472 dnů; celkem tedy 6135 dnů, tj. 39 roků. Odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje velmi podrobný způsob výpočtu invalidního důchodu včetně valorizací do doby vydání napadeného rozhodnutí. V tomto postupu soud neshledal pochybení žalované a i výpočet i užití příslušných právních předpisů tak, jak je podrobně zdůvodněno v odůvodnění napadeného rozhodnutí shledal správnými.

Jediné pochybení spatřoval soud v tom, že žalovaná plně nevysvětlila z jakého důvodu nebylo aplikováno ust. § 40 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb.

Podle § 40 odst. 3 zdp pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se za dobu pojištění považuje též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. m) a n) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice před dosažením 18-ti let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky.

Z díkce shora uvedeného ustanovení vyplývá, že **doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. m) a n) zdp** a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice před dosažením 18-ti let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky, se považuje za dobu pojištění **jen pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod**. Pro výši důchodu je lze hodnotit jako náhradní dobu pojištění **jen za předpokladu**, že tato doba byla **získána na území České republiky a trvala alespoň 1 rok**. Ze skutečnosti, že některá doba účasti na pojištění, je dobou pojištění pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na důchod, automaticky neplyne, že se tato doba bude hodnotit pro výši důchodu ve stejném rozsahu, jako je hodnocená pro nárok na dávku. Vždy je tedy nutno rozlišovat, zda a v jakém rozsahu se určitá doba hodnotí pro nárok na dávku a zda a v jakém rozsahu se tato doba hodnotí i pro výši důchodu (srov. též § 11 odst. 1 písm. a), § 12 odst. 1, § 34 odst. 1 zdp). V případě žalobce na dobu studia a dobu vedení v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání nelze při stanovení výše důchodu pohlížet jako na náhradní dobu pojištění, neboť na území České republiky získal dobu pojištění pouze v rozsahu 112 dnů; dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. m) a n) a dobu studia na střední nebo vysoké škole v ČR před dosažením 18-let věku,

nejdříve však po ukončení povinné školní docházky, lze však ve smyslu § 40 odst. 3 citovaného zákona hodnotit pro nárok na důchod.

V daném případě tedy žalobci vznikl **nárok** na plný invalidní důchod se zohledněním dob uvedených v § 40 odst. 3 zdp a získaných výlučně podle právních předpisů ČR, nicméně tyto doby nelze považovat za náhradní doby pojištění nebo doby pojištění pro účely stanovení výše „solo“ důchodu tj. nelze k nim přihlídnout při výpočtu důchodu (na rozdíl od dílčího důchodu, při jehož výpočtu lze k těmto dobám přihlídnout s použitím čl. 46 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71. Plný invalidní důchod by v tomto případě žalobci náležel od 27.3.2007 pouze v minimální zákonné výši tj. 2.340,-Kč (procentní výměra ve výši 770,-Kč a dle § 41 odst. 2 věty druhé a § 33 odst. 2 věty třetí zdp a základní výměra ve výši 1.570,-Kč dle § 41 odst. 1 zdp), neboť výše procentní výměry stanovená podle § 41 odst. 1 věty první zdp by byla nulová. Vzhledem k tomu, že dílčí plný invalidní důchod k datu přiznání činil částku 3.203,-Kč náleží plný invalidní důchod vypočtený podle čl. 46 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71.

K námitce žalobce, že se touto problematikou zabýval i veřejný ochránce práv, který souhlasil s právním názorem žalobce, soud z dávkového spisu zjistil, že žalovaná veřejnému ochránci práv přípisem ze dne 6.4.2012 vysvětlila důvody nepoužití ust. § 40 odst. 3 zdp **ve vztahu k výpočtu výše** invalidního důchodu tak, jak bylo sděleno i žalobci přípisem ze dne 16.11.2011. Žalovaná zdůraznila, že pro stanovení výše důchodu se však § 40 odst. 3 zdp nepoužije, což znamená, že k náhradním dobám pojištění nelze přihlídnout, neboť není splněna podmínka jednoho roku povinného pojištění uvedená v § 12 odst. 1, části věty za středníkem. V dalším však žalovaná souhlasí s názorem veřejného ochránce práv, že ust. § 40 odst. 3 zdp ve znění pozdějších předpisů **pro celkovou dobu pojištění**, pro vznik nároku na plný invalidní důchod, bylo nutno užít. Nelze však toto ustanovení použít při výpočtu výše plného invalidního důchodu. Na základě výše uvedeného byl žalobci správně přiznán invalidní důchod v dílčí výši, neboť je výhodnější než „solo“ důchod. Nedostatek vysvětlení přiznání důchodu v dílčí výši byl odstraněn v napadeném rozhodnutí a vysvětlen v rozsáhlém odůvodnění.

Soud na základě výše provedeného dokazování konstatuje, že žalovaná postupovala v souladu s platnou právní úpravou vztahující se k této projednávané věci. Pouze porovnání nebylo explicitně uvedeno v odůvodnění výše citovaných rozhodnutí, nicméně tento nedostatek nemá vliv na správnost a zákonnost výroku. Žalovaná však samostatným přípisem (ze dne 16.11.2011) i v odůvodnění napadeného rozhodnutí i ve vyjádření k žalobě tento nedostatek odstranila. Lze tedy shrnout, že v současné době byl žalobci přiznán plný invalidní důchod v zákonné výši. Žalovaná si předchozího pochybení ve výpočtu byla vědoma a vzhledem k tomu, že byla chyba na straně žalované, případné vyčíslení přeplatku vůči žalobci neuplatnila.

Vzhledem k tomu, že soud neshledal postup žalované při výpočtu důchodové dávky žalobce v rozporu s platnými právními předpisy, žalobu žalobce zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

Žalobce ve věci úspěch neměl, žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší ze zákona, soud proto rozhodl o nákladech řízení tak, že je žádnému z účastníků nepřiznal (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 14. května 2012

JUDr. Jarmila Ďásková, v. r.
samosoudkyně